

Izziņa iebildumiem/ priekšlikumiem par tiesību akta projektu Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās""

Nr. p.k.	Lpp.	Esošā redakcija	Iebildumi/ priekšlikumi
1.		<p>1. Noteikumi nosaka:</p> <p>1.1. sociālās garantijas bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē (turpmāk — bērns), kā arī bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas (turpmāk — pilngadību sasniedzis bērns);</p>	<p>Priekšlikums.</p> <p>Likums Par valsts pensijām 19.panta ceturrtā daļa Par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmas arī šā panta otrajā un trešajā daļā norādītās personas, kuras nav sasniegušas 24 gadu vecumu, ja tās laikā, kad iestājusies apgādnieka nāve, vai vēlāk mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē, izņemot laiku, kad persona ir pārtraukusi studijas.</p> <p>Ministru kabineta noteikumi paredz sociālās garantijas bērniem, kuri bez vecāku gādības palikuši līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Savukārt attiecībā uz apgādnieka zaudējuma pensiju, valsts politika ir citāda, to var saņemt bērni, kuri par bāreņiem kļuvuši pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas, ja tie mācās vai studē. Tukuma novada sociālais dienests uzskata, ka netiek ievērots vienlīdzības princips, bērnu kuri bez vecāku gādības palikuši pēc 18 gadu vecuma intereses. Uzskatām, ka bērni, kuri bez vecāku gādības palikuši pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas un turpina iegūt izglītību, ir tādā pat situācijā, kā bērni, kuri bez vecāku gādības palikuši pirms 18 gadu vecuma sasniegšanai un turpina iegūt izglītību. Ja šiem bērniem netiek sniegts atbalsts, viņi ir spiesti pamest mācības, lai strādātu un nodrošinātu sev uzturu. Viņiem nav ne ikmēneša atbalsts, ne arī mentora vai cits valsts sniegtais atbalsts. Jā ir apgādnieka zaudējuma pensija, bet tā ir arī tiem, kuri par bāreņiem kļuvuši pirms 18 gadu vecuma sasniegšanai.</p>

2.		<p>1.2. pilngadību sasniegušam bērnam, kurš, pamatojoties uz pašvaldības sociālā dienesta izvērtējumu, pēc pilngadības sasniegšanas uzturās pie tā paša vai cita ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēja līdz 21 gada vecuma sasniegšanai vai, ja mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē vai studē augstākajā izglītības iestādē, tostarp koledžā, — līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, sniedzamā atbalsta veidus, apjomu, saturu, kā arī šī pakalpojuma saņemšanas, piešķiršanas, pārtraukšanas un izbeigšanas nosacījumus un kārtību;</p>	<p>Iebildums. No šīs redakcijas izriet, ka bērni varēs turpināt saņemt ārpusģimenes aprūpi pēc pilngadības sasniegšanas, pamatojoties uz sociālā darbinieka izvērtējumu (arī SPPL 12.pantā šāds izvērtējums noteikts). Pēc normatīviem sociālais darbinieks izvērtē nepieciešamību pēc sociālajiem pakalpojumiem, bet <u>audžuģimene, aizbildnis nav sociālo pakalpojumu sniedzēji</u>. Kas šis būs par izvērtējumu? Tukuma novada sociālais dienests uzskata, ka šādi tiek diskriminēts to bērnu, kuri pēc ārpusģimenes aprūpes uzsāk patstāvīgu dzīvi, tiesības uz mentora vai citu atbalstu. Kāpēc atbalsts ir tikai tiem, kuri paliek pie saviem ārpusģimenes aprūpes sniedzējiem, jo ne vienmēr tā ir bērna izvēle. Bērnam ir iespējams nepieciešams turpināt uzturēties pie ārpusģimenes aprūpes sniedzēja, bet iespējams tas nav iespējams kādu objektīvu iemeslu dēļ. Tukuma novada sociālais dienests uzskata, ka turpinot uzturēties pie ārpusģimenes aprūpes sniedzēja pēc pilngadības sasniegšanas, bērnam tur ir iespēja saņemt atbalstu, bet uzsākot patstāvīgu dzīvi, šis atbalsts nav tik pieejams, līdz ar to šai personu grupai tas būtu vairāk vajadzīgs.</p>
3.		<p>24.¹ Ja šo noteikumu 1.2. un 1.3. apakšpunktā minētā persona ir izteikusi vēlmi saņemt atbalstu, pašvaldības sociālais dienests, izvērtējot personas nākotnes vajadzības un resursus, <u>lemj par atteikumu piešķirt atbalstu</u> vai par tās individuālajām vajadzībām atbilstoša atbalsta sniegšanu, <u>piešķirot vismaz divus no šādiem atbalsta pasākumiem</u>: ...(<i>sociālais mentors, finanšu apguves pratība, atbalsta grupas</i>)</p>	<p>Iebildums. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 12.panata astotā daļa: <i>Ja persona, kura atradās ārpusģimenes aprūpē līdz pilngadības sasniegšanai, ir paudusi tādu vēlmi un aizbildnis, audžuģimene vai specializētā audžuģimene tam ir piekritusi, tad šī persona, pamatojoties uz pašvaldības sociālā dienesta izvērtējumu, pēc pilngadības var uzturēties pie tā paša vai cita ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu sniedzēja līdz 21 gada vecuma sasniegšanai vai, ja mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē vai studē augstākajā izglītības iestādē, tostarp koledžā, — līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Ministru kabinets nosaka sniedzamā atbalsta veidus, apjomu, saturu, kā arī šo pakalpojumu saņemšanas, piešķiršanas, pārtraukšanas un izbeigšanas nosacījumus un kārtību. Pašvaldība ir tiesīga saistošajos noteikumos noteikt papildu atbalstu personai.</i> Šajā izvērtējumā būs vairāki atbalsta pasākumi, <u>arī tādi, kurus neietver 24.¹punkts</u>, pēc šīs redakcijas sanāk, ka dienests var piešķirt tikai šajā</p>

			<p>24.¹ punktā noteiktos, par pārējiem ir atteikums. Ja šie ir vispārīgie atbalsta saņemšanas nosacījumi, tad vai tas neattieksies arī uz pašvaldības noteiktie atbalsta veidiem...saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 12.panata astoto daļu - <i>Pašvaldība ir tiesīga saistošajos noteikumos noteikt papildu atbalstu personai</i>, nevis tā saņemšanas kārtību, to nosaka MK noteikumi. Lai nebūtu pārpratumu, varbūt var ierakstīt, ka pašvaldības noteikto atbalstu piešķir neievērojot šos ierobežojumus.</p> <p>Kāpēc vismaz divi, kāpēc nevarētu būt, ka ir nepieciešams tikai viens no šiem pakalpojumiem?</p>
4.		<p>24.⁸ Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas pilngadību sasniegušajam bērnam izmaksā naudas līdzekļus patstāvīgas dzīves uzsākšanai, kuru apmērs nav mazāks par 40 procentiem (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i>) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī, bet personām ar invaliditāti kopš bērnības nav mazāks par 60 procentiem (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i>) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī. Minētos izdevumus sedz no attiecīgajai institūcijai kārtējam gadam paredzētajiem līdzekļiem.</p> <p>24.⁹ Pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās audžuģimenē, specializētajā audžuģimenē vai pie aizbildņa pilngadību sasniegušajam bērnam izmaksā naudas līdzekļus patstāvīgas dzīves uzsākšanai, kuru apmērs nav mazāks par 40 procentiem (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i>) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī, bet personām ar invaliditāti kopš bērnības nav mazāks par 60 procentiem (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i>) no Centrālās statistikas pārvaldes</p>	<p>Iebildums.</p> <p>Pagājušajā gadā bija situācija, ka Centrālās statistikas pārvalde augusta mēnesī publicēja aktuālo minimālo ienākumu mediānu.</p> <p>Attiecībā uz sociālajiem pabalstiem noteikts, ka Minimālo ienākumu sliekšņus pārskata likumā "<u>Par sociālo drošību</u>" noteiktajā kārtībā (SPSPL 34.pants). Savukārt likums par Sociālo drošību nosaka, ka nosakot minimālo ienākumu sliekšņa apmēru nākamajam gadam, tiek ņemta vērā līdz kārtējā gada 1. februārim Centrālās statistikas pārvalde tīmekļvietnē publicē aktuālā ienākumu mediāna.</p> <p>Ja šādas atrunas nav, tad rodas situācija, ka mainoties publicētajai ienākumu mediānai, mainās pabalsta apmēri, tas nav tā, ka visu gadu ir viens pabalsta apmērs. Kuš uzraudzīs to brīdi, ka Centrālās statistikas pārvalde publicēs aktuālo informāciju?</p>

	<p>publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī.</p> <p>24.¹¹ Pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās pilngadību sasniegušajam bērnam piešķir vienreizēju pabalstu sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei sakarā ar patstāvīgas dzīves uzsākšanu. Minētā pabalsta apmērs nedrīkst būt mazāks par Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī, kurai piemērots koeficients 1,7 (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i>), un tas paredzēts, lai aprīkotu mājokli ar nepieciešamajiem sadzīves priekšmetiem un mīksto inventāru.</p>	
5.	<p>32.² Labklājības ministrija no valsts budžeta līdzekļiem atbalsta pasākumu nodrošināšanai finansē pašvaldībai, kura ir sniegusi šo noteikumu 24.¹ punktā minēto pakalpojumu ne vairāk kā 3 565,19 <i>euro</i> kalendārajā gadā par vienu šo noteikumu 1.2. un 1.3. apakšpunktā minēto personu.</p> <p>32.³ Pašvaldība atbalsta pasākumu nodrošināšanai paredzētos valsts budžeta līdzekļus izlieto, ievērojot šādus nosacījumus:</p> <p>32.³⁴. šo noteikumu 24.¹². apakšpunktā minēto finansiālo atbalstu šo noteikumu 1.2. un 1.3. apakšpunktā minētajai personai izmaksā vienu reizi mēnesī proporcionāli kalendārā mēneša dienu skaitam no dienas, kad pašvaldības sociālais dienests ir personai piešķīris šo atbalsta veidu;</p>	<p>Iebildums.</p> <p>Noteikumu 24.¹².punkts nosaka- pabalstu 3.29 <i>euro</i> dienā finanšu pratības apguvei;</p> <p>Saskaņā ar nosacījumiem pabalstu izmaksā vienu reizi mēnesī <u>proportionāli kalendārā mēneša dienu skaitam</u> no dienas, kad pašvaldības sociālais dienests ir personai piešķīris šo atbalsta veidu.</p> <p>Ja gadā kopumā finansējums ir 3 565,19 <i>euro</i> personai ...no tā tiek atņemta mentora atlīdzība, kura ir pa mēnešiem, biheiviorālās pārmaiņas motivējošu pasākumiem izmaksas mēnesī, un atbalsta grupas izmaksas mēnesī. Piešķirot finanšu pratības apguvei pasākumu, būs sarežģīti izvērtēt tā apjomu.</p> <p>Lūdzam skaidrot, kādu summu proporcionāli jāizdala uz mēneša dienu skaitu?</p>